

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

xii [i.e. x]. Versatur Logica circa hoc objectu[m] suum simpliciter practicè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

ctione regularum in operationes non ut jam rectas vel incorrectas, neque in existentes sine rectitudine & incorrectitudine à parte rei, sed in præscindentes juxta nostrum concipiendi modum ab utraque; & plus Logica non præstat per suam directionem, quàm ut prodeat operatio in entitate sua recta, cujus loco proditura fortè fuisset in entitate sua incorrecta. Hinc facile inferes incorrectitudinem non esse objectum formale præceptorum logicorum negativorum, sed rectitudinem, propter quam talia præcepta vetant incorrectitudinem, & quam procurare intendunt vitatis vitiis & incorrectitudine.

X Logica circa hoc objectum suum versatur practicè. Ad cognitionem enim practicam requiritur: Primò, ut sit notitia repræsentans rem operabilem ut operabilem (quia poterit cognitio repræsentare rem, quæ operabilis est V. G. domum ut ens est, vel rem considerare positivè ut jam factam & tamen non esse practica. Secundò ut repræsentet rem operabilem ab ipso habente hanc notitiã, quia si repræsentet rem ab altero operabilem V. G. motum cœlorum ab Angelo, quæ impossibilis sit ipsi habenti hanc notitiam,

tiam, non erit practica; cui tamen non obstat impedimentum aliquod per accidens impediens, quominus hæc operabilitas prodeat in actum; sic habet claudus adhuc scientiam practicam saltandi. Tertio debet dirigere ad effectiorem, id est, debet ostendere, & præscribere, modum, quo opus repræsentatum possit fieri; unde non sufficit, opus repræsentatum esse producibile ab habente talem cognitionem, sed requiritur præterea, ut sit capax directionis intellectualis & imperio voluntatis subjaceat, quale quid non est nutritio. Quarto debet dirigere ad objecti repræsentati effectiorem; sic consideratio bonitatis divinæ etsi moveat & dirigat ad amorem, non est tamen practica, quia non dirigit ad effectiorem sui objecti, quod est bonitas. Quinto debet immediatè dirigere, id est, vi istius cognitionis debet cognoscens constitui proximè aptus ad operandum, quantum est ex parte intellectus moventis voluntatem & dirigentis potentiam executricem, etsi dein habens hanc cognitionem nolit operari; Denique debet ex se seu ex fine suo intrinsecò dirigere ad opus, quia quod de facto cognitio talis ordinetur vel non ordine-

dinetur à cognoscente ad opus, nihil facit ad rationem practici vel speculativi: jam verò hæc omnia conveniunt regulis logicis, ergo. Unde etiam negandum non est, objectum Logices esse praxin, cum non sola operatio potentia alterius ab intellectu, sed omne opus operabile, seu per rectam rationem dirigibile sive internum sive externum (qualiter etiam una cognitio etsi sit speculativa & speculatio, ab alia est dirigibilis) sit praxis, adeoque intellectus non tantum extendendo se ad actus aliarum potentiarum dirigendos fit practicus, sed etiam extendendo se & transendo ab uno actu ad alium intra suum objectum. Nihilominus fateor inveniri in Logicâ actus purè speculativos, quales sunt, qui considerant proprietates modi sciendi seu objecti Logici v.g. *Genus latius patet differentia: divisio tollit confusionem &c.* hæ enim proprietates non sunt à cognoscente factibiles, nisi mediatè, sed eodem modo ab essentia logica modi essendi dimanant, sive cognoscantur, sive non, ac proinde immediatè non subjacent imperio voluntatis & intellectus directioni. Quales item sunt, qui considerant opus Logicum jam factum, illudque exami-

exami-

examinant, num secundum regulas factum, & an in eo sit quid vitii, hi enim actus non representant rem amplius ut operabilem; & licet sint occasio, vel moveant voluntatem, ut imperet intellectui correctionem defectuum per substitutionem novi v.g. syllogismi, aut etiam in eum finem suscipiantur, ad hoc tamen per se & immediate non dirigunt. Qui tamen actus quia secundario tantum & reductivè spectant ad Logicam (uti etiam ad alias artes spectat examinare opera sua, num bene sint facta juxta earum regulas) Logica non magis dicenda erit partim speculativa, quam aliæ artes.

XI. Versatur item Logica certò circa suum objectum adeoque est virtus intellectualis quoad omnem sui partem; nam habitus Logicæ tam topicæ & sophisticæ, quam analyticæ, utpote generatus à certis, veris & infallibilibus regulis (regulæ enim tractantes de syllogismo sophistico, qualis est hæc: *Syllogismus constans quatuor terminis malè concludit*: & de topico, non minus sunt certæ & infallibiles, quam tractantes de syllogismo demonstrativo) semper inclinatur in similes cognitiones certas & veras tanquam

in